

Český kapacitní mechanismus schválen Evropskou komisí: ČEPS vyhlašuje první aukce

Dne 16. července 2026 Evropská komise rozhodla nevznést námitky proti českému kapacitnímu mechanismu (věc SA.120741) a shledala jej slučitelným s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU (SFEU). Jde o plošný, aukčně organizovaný mechanismus s centrálním nákupčím, který má řešit strukturální nedostatek výrobní kapacity elektřiny v ČR, zejména v souvislosti s odstavováním uhelných zdrojů.

Dne 6. srpna 2026 vydalo Ministerstvo průmyslu a obchodu opatření obecné povahy, kterým se zavádí kapacitní mechanismus, a dne 14. srpna 2026 na jeho základě ČEPS vyhlásil tři kapacitní aukce: dvě dodatečné (na dodávku od 1. listopadu 2030 a od 1. listopadu 2031) a jednu hlavní aukci (na dodávku od 1. listopadu 2032).

Klíčové body

- 1 Evropská komise shledala český kapacitní mechanismus slučitelným s vnitřním trhem.
- 2 Mechanismus reaguje na strukturální nedostatek kapacity způsobený odstavováním uhelných zdrojů.
- 3 Jde o plošný mechanismus s centrálním nákupčím (ČEPS) a alokací kapacity formou aukcí „pay-as-clear“.
- 4 ČEPS vyhlásil první aukce: dvě dodatečné (dodávka od listopadu 2030 a 2031) a hlavní aukci (dodávka od listopadu 2032).
- 5 Odhadovaný rozpočet 75–150 miliard Kč je plně financován z poplatků spotřebitelů elektřiny.
- 6 Podpora může být poskytována deset let od rozhodnutí, kapacitní smlouvy u fosilních zdrojů max. 15 let.

Úvod

Vnitrostátním právním základem kapacitních mechanismů pro Českou republiku je § 35 energetického zákona (zákon č. 458/2000 Sb.; dále jen „**Energetický zákon**“), který Ministerstvu průmyslu a obchodu umožňuje formou opatření obecné povahy zavést kapacitní mechanismus a stanovit podmínky účasti, dobu trvání a další parametry podle článků 21 a 22 nařízení (EU) 2019/943. Ustanovení bylo vloženo zákonem č. 223/2025 Sb. (tzv. „Lex Plyn“), který primárně urychlil povolování nových plynových zdrojů nad 100 MW změnou zákona o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury a souběžně zavedl zmocnění ke kapacitnímu mechanismu – na rozdíl od novely LEX OZE III (zákon č. 87/2025 Sb.), která se věnovala ukládání energie a flexibilitě sítí a téma kapacitních mechanismů řešila jen koncepčně.

Český kapacitní mechanismus je nyní schválen a spuštěn, přičemž první aukce ČEPS se týká dodávek od listopadu 2030.

Poskytovatelem podpory je ČEPS, Ministerstvo průmyslu a obchodu schvaluje parametry mechanismu.

Českou republiku k notifikaci mechanismu dne 1. dubna 2026 vedly výsledky evropského posouzení přiměřenosti zdrojů (ERAA) za roky 2024 a 2025, schválené agenturou ACER. Nejnovější posouzení ERAA 2025 identifikovalo významné riziko nedostatečné bezpečnosti dodávek elektřiny. Česko posoudilo i variantu strategické rezervy, avšak dospělo k závěru, že vzhledem ke strukturální a dlouhodobé povaze problému (odstavování uhelných bloků bez adekvátní náhrady) je vhodnější plošný kapacitní mechanismus.

Klíčové parametry mechanismu

Mechanismus je technologicky neutrální – mohou se do něj přihlásit výrobci elektřiny (např. paroplynové či uhelné zdroje), provozovatelé skladování (baterie, přečerpávací elektrárny) i poskytovatelé řízení spotřeby (např. průmysloví odběratelé ochotní dočasně omezit spotřebu), pokud splní transparentní a nediskriminační kritéria. Minimální velikost účasti je 1 MW dostupné kapacity a minimální doba dodávky 1 hodina; menší zdroje se mohou sloučit prostřednictvím agregace, aby společně tento práh splňovaly.

Kapacita se přiděluje v soutěžních aukcích typu „pay-as-clear“ – úspěšní účastníci se řadí podle nabídnuté ceny, ale všichni obdrží stejnou, tzv. vyrovnávací cenu poslední přijaté nabídky. Hlavní aukce, pokrývající 75 až 90 % odhadované cílové poptávky, se koná s předstihem 4 až 6 let před samotnou dodávkou – tento dlouhý čas má investorům do nových zdrojů umožnit včas výstavbu dokončit; zbytek poptávky se doplňuje pozdějšími aukcemi blíže termínu dodávky. Dodávka probíhá v tzv. dodacích oknech v délce jednoho roku (vždy od 1. listopadu do 31. října následujícího roku); první takové okno začne 1. listopadu 2030.

Kapacitní smlouva standardně pokrývá jedno dodací okno (tedy jeden rok) a poskytovatel se musí o podporu znovu ucházet v každé další aukci. Pokud však poskytovatel do zdroje investuje kapitál, může získat delší smlouvu – za každých 25 000 EUR investičních nákladů na de-ratovaný MW se doba prodlužuje o jeden rok, u fosilních zdrojů však nejvýše na 15 let. V praxi to znamená, že starší zdroje bez potřeby investice získají jen krátkodobou, roční smlouvu, zatímco nově budované zdroje (typicky nové paroplynové elektrárny v řádu miliard korun) mohou získat až patnáctiletou jistotu příjmů, která jim umožní investici splácet.

Odhadovaný celkový rozpočet mechanismu se pohybuje mezi 75 a 150 miliardami Kč (přibližně 3,09 až 6,19 miliardy EUR); přesná výše se určí až

**Technologicky
neutrální mechanismus
může u způsobilých
investic do nových
kapacit zajistit
příjmovou jistotu až
na 15 let.**

podle skutečných výsledků aukcí. Celý mechanismus je financován výhradně z poplatků hrazených spotřebiteli elektřiny, a to bez rozlišení, zda spotřebovaná elektřina pochází z domácí výroby nebo dovozu – právě tato nediskriminační povaha poplatku byla klíčová pro závěr Komise, že financování neporušuje zákaz cel s obdobným účinkem a diskriminačního zdanění podle článků 30 a 110 SFEU. Nové kapacitní smlouvy lze uzavírat po dobu deseti let od vydání rozhodnutí; smlouvy uzavřené v tomto období (např. patnáctileté smlouvy podepsané těsně před jeho koncem) však zůstávají v platnosti i po jeho uplynutí.

Právní rámec posouzení

Komise mechanismus posoudila podle Rámce pro opatření státní podpory na podporu Dohody o čistém průmyslu (anglicky „Clean Industrial Deal State Aid Framework“ a dále jen „CISAF“), který stanoví požadavky pro kapacitní mechanismy odpovídající cílovému modelu, a ověřila soulad s články 20 až 27 nařízení (EU) 2019/943, včetně posouzení tržní reformy podle čl. 20 odst. 3. Potvrdila též, že financování formou poplatku hrazeného bez rozdílu mezi domácí a dováženou spotřebou neporušuje články 30 a 110 SFEU (zákaz cel s obdobným účinkem a diskriminačního zdanění).

Existence státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU byla potvrzena, neboť mechanismus je financován ze státních prostředků, je přičitatelný státu a poskytuje selektivní hospodářskou výhodu úspěšným účastníkům aukcí. Komise nicméně shledala, že podpora splňuje pozitivní i negativní podmínku slučitelnosti (přispívá k rozvoji hospodářské činnosti a nenarušuje podmínky obchodu v rozporu se společným zájmem), a proto ji schválila jako slučitelnou podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.

Praktické dopady

Schválení Komisí a následné vydání opatření obecné povahy Ministerstvem průmyslu a obchodu (6. srpna 2026) umožnilo ČEPS vyhlásit první kapacitní aukce. Dne 14. srpna 2026 ČEPS vyhlásil dvě dodatečné aukce (na dodávku od 1. listopadu 2030 a od 1. listopadu 2031) a jednu hlavní aukci (na dodávku od 1. listopadu 2032). Aukce probíhají ve dvou krocích: nejprve předběžné posouzení uchazečů (žádosti nutno podat prostřednictvím systému Tender Arena nejpozději do 20. září 2026), poté podání cenových nabídek po zveřejnění finálních aukčních parametrů (vzor nabídky bude k dispozici od 21. září 2026). ČEPS má vyhodnotit výsledky všech tří aukcí do 31. října 2026, včetně zveřejnění zúčtovací ceny v CZK/MW způsobilého výkonu za rok. Pro potenciální poskytovatele kapacity (provozovatele stávajících i nových zdrojů, skladování, poskytovatele řízení spotřeby) se tak otevírá nový zdroj příjmů vedle prodeje elektřiny a podpůrných služeb. Tento příjem je však podmíněný – pokud poskytovatel v okamžiku, kdy je vyzván k dodávce (ať už jde o skutečnou krizovou situaci, nebo o pravidelný test), nedodá sjednaný výkon, hrozí mu finanční sankce. Investoři do nových zdrojů by měli sledovat rovněž zveřejnění aktualizovaného plánu tržní reformy (do tří měsíců od rozhodnutí Komise, tedy nejpozději v říjnu 2026).

Shrnutí vychází z veřejné verze rozhodnutí Evropské komise ze dne 16. července 2026 (SA.120741). Pro konkrétní posouzení dopadu na Vás (např. způsobilost konkrétního zdroje, očekávané parametry aukcí, vztah k případnému schématu podpory flexibility) doporučujeme navazující analýzu.

Michal Jašek

Partner, Praha

Email: michal.jasek@cliffordchanceprague.com

Telefonní číslo: +420 731 471 431

Nikola Svobodová

Seniorní advokátka, Praha

Email: nikola.svobodova@cliffordchanceprague.com

Telefonní číslo: +420 728 328 218

Tereza Juráková

BD & HR Manažerka, Praha

Email: terezajurakova@cliffordchanceprague.com

Telefonní číslo: +420 723 693 006

This publication does not necessarily deal with every important topic or cover every aspect of the topics with which it deals. It is not designed to provide legal or other advice.

www.cliffordchanceprague.com

Clifford Chance, Jungmannova Plaza, Jungmannova 24, 110 00 Prague 1, Czech Republic

© Clifford Chance Prague Association 2026

We use the word 'partner' to refer to a member of Clifford Chance LLP, or an employee or consultant with equivalent standing and qualifications

If you do not wish to receive further information from Clifford Chance about events or legal developments which we believe may be of interest to you, please either send an email to BD@cliffordchanceprague.com or by post at Clifford Chance Jungmannova 745/24, 110 00 Prague 1, Czech Republic

Abu Dhabi • Amsterdam • Bangkok • Barcelona • Beijing • Brussels • Bucharest • Casablanca • Doha • Dubai • Düsseldorf • Frankfurt • Hong Kong • Istanbul • Jakarta* • London • Luxembourg • Madrid • Milan • Moscow • Munich • New York • Paris • Perth • Prague • Rome • São Paulo • Seoul • Shanghai • Singapore • Sydney • Tokyo • Warsaw • Washington, D.C.

*Linda Widyati & Partners in association with Clifford Chance.

Clifford Chance has a co-operation agreement with Abuhimed Alsheikh Alhagbani Law Firm in Riyadh.

Clifford Chance has a best friends relationship with Redcliffe Partners in Ukraine.

Clifford Chance has entered into association agreements with Clifford Chance Prague Association s.r.o., advokátní kancelář in Prague and Clifford Chance Badea SPRL in Bucharest